

VALSTYBINĖ ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBA

NUTARIMAS

**DĖL ATLIEKŲ TVARKYMO SEKTORIAUS ĮMONIŲ APSKAITOS ATSKYRIMO IR
SĄNAUDŲ PASKIRSTYMO REIKALAVIMŲ APRAŠO PATVIRTINIMO**

2022 m. d. Nr. O3E-
Vilnius

Vadovaudamasi 2021 m. gruodžio 23 d. Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2, 11², 12, 28, 30, 30¹, 30², 35¹ straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 25¹, 30³, 30⁴, 30⁵, 30⁶, 30⁷, 30⁸, 30⁹ straipsniais, septintuoju¹ ir septintuoju² skirsniais įstatymo Nr. XIV-875 4 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 25¹ straipsnio 1 dalies 7 punktu ir 19 straipsnio 2 dalimi ir atsižvelgdama į Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) Atliekų reguliavimo skyriaus 2022 m. d. pažymą Nr. O5E- „Dėl Atliekų tvarkymo sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo“, Taryba n u t a r i a:

1. Patvirtinti Atliekų tvarkymo sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašą (pridedama).

2. Nustatyti, kad šis nutarimas įsigalioja 2023 m. sausio 1 d.

Tarybos pirmininkas

ATLIEKŲ TVARKYMO SEKTORIAUS ĮMONIŲ APSKAITOS ATSKYRIMO IR SĄNAUDŲ PASKIRSTYMO REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Atliekų tvarkymo sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja apskaitos atskyrimą, sąnaudų paskirstymą bei su apskaitos atskyrimu ir sąnaudų paskirstymu susijusius reikalavimus.

2. Aprašu vadovaujasi:

2.1. regioniniai atliekų tvarkymo centrai, bendro atliekų deginimo ir atliekų deginimo įrenginių valdytojai (toliau kartu – Ūkio subjektai), įgyvendindami apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo principų taikymą reguliuojamajai kainai nustatyti, taip pat užtikrindami reguliuojamosios veiklos efektyvumą ir sąnaudų pagrįstumą teikiant informaciją Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme (toliau – Įstatymas) nustatytais atvejais ir tvarka;

2.2. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba), užtikrindama tinkamą Ūkio subjektų apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo įgyvendinimą bei nustatydamą regionines kainas, bendro atliekų deginimo įrenginio ir (ar) atliekų deginimo įrenginio valdytojų po rūšiavimo likusių, perdirbti ir pakartotinai panaudoti netinkančių energetinę vertę turinčių komunalinių atliekų deginimo vienos tonos įkainio viršutinę ribą Įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka;

2.3. savivaldybės, teikiančios pastabas dėl regioninių kainų apskaičiavimo ir perskaičiavimo projektų Įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka.

3. Apraše vartojamos šios sąvokos:

3.1. **Apskaitos atskyrimas** – Ūkio subjekto ataskaitinio laikotarpio pajamų, sąnaudų, ilgalaikio turto priskyrimas verslo vienetams, juos prilyginant savarankiškiems subjektams.

3.2. **Ataskaitinis laikotarpis** – laikotarpis, sutampantis su Ūkio subjekto finansiniais metais.

3.3. **Kriterijus** – veiksnys, kuriuo vadovaujantis pagal priežastingumo ryšį konkrečios pajamų, sąnaudų, ilgalaikio turto sumos yra priskiriamos galutinėms paslaugoms (produktams) ir (arba) verslo vienetams. Ūkio subjekto naudojamas kriterijus turi būti ekonomiškai pagrįstas, logiškai pateisinamas ir nustatytas nediskriminaciniais pagrindais.

3.4. **Nepaskirstomosios sąnaudos** – sąnaudos, kurias patiria Ūkio subjektas ataskaitiniu laikotarpiu, tačiau kurios nebūtinai nei galutinėms paslaugoms (produktams) teikti (reguliuojamosios kainos paslaugų (produktų) vertei kurti), nei verslui palaikyti (užtikrinti reguliuojamosios veiklos nepertraukiamumą, saugumą, stabilumą). Šias sąnaudas Ūkio subjektas patiria savo investicijų gražos sąskaita.

3.5. **Sąnaudų paskirstymas** – Ūkio subjekto sąnaudų priskyrimas nustatytiems verslo vienetams ir paslaugoms (produktams).

3.6. **Sąnaudų vienaarūšiškumas (sąnaudų homogeniškumas)** – sąnaudų savybė, kuri leidžia jas grupuoti pagal bendrus požymius.

3.7. **Verslo vienetas** – Ūkio subjekto veiklos dalis, skirta tam tikros grupės paslaugoms teikti ir (arba) produktams tiekti. Verslo vieneta sudaro visi Ūkio subjekto išteklių, tų išteklių transformavimo veiklos ir (arba) procesai, susiję su šios grupės paslaugų ir (ar) produktų vertės kūrimu ir tokių paslaugų teikimu ir (ar) produktų tiekimu kitiems verslo vienetams ir (ar) galutinių paslaugų gavėjams.

4. Kitos šiame Apraše vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, apibrėžtas Įstatyme, jį įgyvendinančiuose ir kituose atliekų tvarkymo veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose, taip pat Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatyme, Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme, Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatyme, Komunalinių atliekų tvarkymo regioninės kainos nustatymo metodikoje, patvirtintoje Tarybos 2022 m. d. nutarimu Nr. O3E- „Dėl Komunalinių atliekų tvarkymo regioninės kainos nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Metodika), Po rūšiavimo likusių, perdirbti ir pakartotinai panaudoti netinkančių energetinę vertę turinčių komunalinių atliekų deginimo vienos tonos įkainio viršutinės ribos nustatymo metodikoje, patvirtintoje Tarybos 2022 m. d. nutarimu Nr. O3E- „Dėl Po rūšiavimo likusių, perdirbti ir pakartotinai panaudoti netinkančių energetinę vertę turinčių komunalinių atliekų deginimo vienos tonos įkainio viršutinės ribos nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Atliekų deginimo įkainio metodika) ir kituose Verslo apskaitos standartuose bei Tarptautiniuose apskaitos standartuose.

5. Aprašas netaikomas organizuojant ir tvarkant buhalterinę apskaitą ir rengiant finansines ataskaitas Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme bei Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme nustatyta tvarka.

6. Apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą (įskaitant informacijos teikimą Įstatyme numatytais atvejais) Ūkio subjektas atlieka vadovaudamasis Aprašo reikalavimais ir tik tais atvejais, kai Aprašas nereglamentuoja tam tikrų su apskaitos atskyrimu ir sąnaudų paskirstymu susijusių aspektų, Ūkio subjektas gali remtis Verslo apskaitos standartais arba Tarptautiniais apskaitos standartais.

II SKYRIUS APSKAITOS ATSKYRIMO TAISYKLĖS

7. Apskaitos atskyrimo tikslai yra:

7.1. atskleisti verslo vieneto, kaip santykinai atskiros Ūkio subjekto verslo (veiklos) dalies, veiklos rezultatus per ataskaitinį laikotarpį, įskaitant faktiškai gautą investicijų grąžą;

7.2. atskleisti komunalinių atliekų tvarkymo sektoriuje teikiamų reguliuojamųjų veiklų pajamų ir sąnaudų formavimąsi.

8. Ūkio subjektas, įgyvendindamas apskaitos atskyrimą, privalo vadovautis šiais principais:

8.1. priešastingumo – Ūkio subjektas ataskaitinio laikotarpio pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą tiesiogiai ar netiesiogiai turi paskirstyti verslo vienetais ir paslaugoms (produktams) atitinkamai pagal veiklą ar veiklas, kurios nulėmė tų pajamų uždirbimą, sąnaudų atsiradimą (susiformavimą) ar ilgalaikio turto įsigijimą;

8.2. kaupimo – Ūkio subjektas ataskaitinio laikotarpio pajamas ir sąnaudas turi įtraukti į reguliuojamosios veiklos apskaitos sistemą ir paskirstyti verslo vienetais ir paslaugoms (produktams) vadovaudamasis pajamų uždirbimo ir sąnaudų atsiradimo (susiformavimo) faktu, t. y. neatsižvelgdamas į pinigų gavimo ir išmokėjimo faktą;

8.3. objektyvumo – Ūkio subjektas per ataskaitinį laikotarpį uždirbtų pajamų, patirtų sąnaudų ir ilgalaikio turto paskirstymą verslo vienetais ir paslaugoms (produktams) turi atlikti nešališkai, nesiekdamas iškreipti bet kurios paslaugos (produkto) ar verslo vieneto ataskaitinio laikotarpio rezultatų (pelno ar nuostolių) ir paveikti reguliuojamosios veiklos apskaitos sistemos informacijos gavėjų priimamą sprendimą;

8.4. pastovumo – Ūkio subjektas skirtingais ataskaitiniais laikotarpiais turi taikyti tą pačią reguliuojamosios veiklos apskaitos sistemą, išskyrus atvejus, kai:

8.4.1. dėl įvykusių reikšmingų įvykių ar aplinkybių reikalingi Ūkio subjekto naudojamos reguliuojamosios veiklos apskaitos sistemos loginiai pakeitimai ir šių pakeitimų poreikį Ūkio subjektas gali motyvuotai pagrįsti;

8.4.2. Taryba reikalauja pakeisti Ūkio subjekto taikomą reguliuojamosios veiklos apskaitos sistemą, kai ši neatitinka galiojančių teisės aktų;

8.5. skaidrumo – Ūkio subjektas per ataskaitinį laikotarpį uždirbtų pajamų, patirtų sąnaudų ir ilgalaikio turto paskirstymą turi atlikti taip, kad kiekviename pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto paskirstymo etape ir galutinėse suvestinėse būtų galima aiškiai, skaidriai ir nesudėtingai nustatyti Ūkio subjekto pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą pagal verslo vienetus ir paslaugas (produktus). Ūkio subjektas privalo užtikrinti reguliuojamosios veiklos apskaitos sistemos duomenų teisingumą, tikrumą ir įvedimą laiku;

8.6. naudingumo – Ūkio subjektas turi parengti ir taikyti tokią reguliuojamosios veiklos apskaitos sistemą, kurios teikiama informacija būtų išsami, tinkama naudoti ir suprantama tos informacijos gavėjams tiek Ūkio subjekto viduje, tiek už jo ribų;

8.7. patikimumo – reguliuojamosios veiklos apskaitos sistemoje pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą Ūkio subjektas turi įtraukti tik vieną kartą, taip pat užtikrinti, kad pateikiama informacija tiksliai atspindėtų Ūkio subjekto finansinę būklę, joje nebūtų klaidų ir nukrypimų nuo teisės aktų reikalavimų.

9. Ūkio subjektas privalo užtikrinti, kad reguliuojamosios veiklos apskaitos sistema atitiktų šio Aprašo reikalavimus. Ūkio subjektas privalo suformuoti tokią reguliuojamosios veiklos apskaitos sistemą, kuri leistų pateikti Aprašo IV skyriuje nurodytą informaciją ir įsitikinti apskaitos atskyrimo bei sąnaudų paskirstymo taisyklių įgyvendinimu bei Aprašo 8 punkte nurodytų principų taikymu.

10. Regioninis atliekų tvarkymo centras (toliau – RATC), vykdydamas apskaitos atskyrimą, ataskaitinio laikotarpio pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą privalo paskirstyti pagal šiuos verslo vienetus ir jiems priskiriamas paslaugas:

10.1. mišrių komunalinių atliekų bei į didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles (toliau – DGASA) ir žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles (toliau – ŽAKA) priimamų atliekų tvarkymo verslo vienetas;

10.2. maisto atliekų tvarkymo verslo vienetas;

10.3. tekstilės atliekų tvarkymo verslo vienetas;

10.4. nereguliuojamosios veiklos verslo vienetas, kurį sudaro RATC veikla, nereguliuojama pagal Įstatymą arba kitus Lietuvos Respublikos įstatymus, bei kuriame išskiriamos šios paslaugos:

10.4.1. atliekų, nepriskiriamų komunalinėms atliekoms, tvarkymas;

10.4.2. komunalinių atliekų surinkimas ir vežimas;

10.4.3. komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimas;

10.4.4. komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimas;

10.4.5. apdorotų deginimo liekanų priėmimas ir tvarkymas;

10.4.6. kitos nereguliuojamosios veiklos (įskaitant nepaskirstomas sąnaudas).

11. Bendro atliekų deginimo įrenginio ir atliekų deginimo įrenginio valdytojai, vykdydami apskaitos atskyrimą, ataskaitinio laikotarpio pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą privalo paskirstyti pagal šiuos verslo vienetus:

11.1. po rūšiavimo likusių, perdirbti ir pakartotinai panaudoti netinkančių energinę vertę turinčių komunalinių atliekų deginimo (toliau – komunalinių atliekų deginimo) verslo vienetas;

11.2. prekybos apyvartiniais taršos leidimais ir su ja susijusios veiklos verslo vienetas;

11.3. kitos reguliuojamosios veiklos verslo vienetas, kurį sudaro bendro atliekų deginimo įrenginio ir (ar) atliekų deginimo įrenginio valdytojo veikla, nereguliuojama pagal Įstatymą, bet reguliuojama pagal kitus Lietuvos Respublikos teisės aktus. Kiekvieną šį verslo vienetą sudaranti reguliuojamoji veikla turi būti išskirstoma pagal paslaugas (produktus):

11.3.1. šilumos gamybos veikla;

11.3.2. kitos su kitos reguliuojamosios veiklos verslo vienetu tiesiogiai susijusios paslaugos (produktai), nurodant kiekvieną paslaugą (produktą);

11.4. nereguliuojamosios veiklos verslo vienetas, kurį sudaro bendro atliekų deginimo įrenginio ir atliekų deginimo įrenginio valdytojo veikla, nereguliuojama pagal Įstatymą arba kitus Lietuvos Respublikos teisės aktus (visą nereguliuojamąją veiklą formuojant kaip vieną paslaugą (produktą), išskiriant elektros energijos (produkto) gamybą).

12. Ūkio subjektas ataskaitinio laikotarpio sąnaudas turi paskirstyti verslo vienetams ir juos sudarančioms paslaugoms vadovaudamasis sąnaudų paskirstymo taisyklėmis, nurodytomis Aprašo III skyriuje (šio punkto nuostata bendro atliekų deginimo įrenginio ir (ar) atliekų deginimo įrenginio valdytojams taikoma tiek, kiek nėra šio Aprašo sureguliuota konkrečiais atvejais).

13. Ūkio subjektas ataskaitinio laikotarpio pajamas turi paskirstyti tiesiogiai verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) remdamasis atsiskaitymų su klientais sistemos įrašais ir apmokėjimui išrašytų sąskaitų (sąskaitų tvarkymo sistemos) informacija.

14. RATC papildomas (kitas) pajamas priskiria konkrečiam verslo vienetui pagal jų gavimo šaltinį, vadovaujantis Metodikoje aptarta formule. Tuo atveju, jei papildomos (kitos) pajamos yra susijusios su keliais verslo vienetais, RATC jas turi padalinti vadovaujantis netiesioginių sąnaudų padalinimo taisykle.

15. Jei Ūkio subjektas nuomoja reguliuojamojoje veikloje naudojamą ilgalaikį turtą, o to turto vertę ir su tuo turtu susijusias sąnaudas priskiria tik reguliuojamosioms veikloms, tokiu atveju Ūkio subjektas ne mažiau kaip 50 proc. nuomos pajamų, kurias gauna dėl išnuomoto ilgalaikio turto, turi priskirti Ūkio subjekto teikiamoms reguliuojamosios veiklos paslaugoms (produktams) (RATC atveju prie kitų (netiesioginių) komunalinių atliekų tvarkymo veiklos pajamų). Likusi nuomos pajamų dalis priskiriama nereguliuojamosios veiklos verslo vienetui.

16. Ūkio subjektas ilgalaikio turto vertę verslo vienetams ir jų paslaugoms (produktams) turi paskirstyti tokia tvarka:

16.1. kai ilgalaikis turtas yra naudojamas konkrečiai paslaugai (produktui) teikti ar konkretaus verslo vieneto veiklai užtikrinti, ilgalaikio turto vertę Ūkio subjektas turi tiesiogiai priskirti konkrečiai paslaugai (produktui) ar konkrečiam verslo vienetui;

16.2. kai ilgalaikis turtas yra susijęs su keliais verslo vienetais ar keliomis paslaugomis (produktais), jo vertė paskirstoma netiesiogiai atitinkamiems verslo vienetams ar atitinkamoms paslaugoms (produktams) pagal tai, kokia apimtimi ilgalaikis turtas naudojamas verslo vieneto veikloje ar paslaugos (produkto) teikimo veikloje, naudojant ekonomiškai pagrįstus paskirstymo kriterijus ir laikantis Aprašo 8 punkte nurodytų principų;

16.3. kai ilgalaikis turtas yra naudojamas bendram Ūkio subjekto veiklos palaikymui (užtikrinimui), šio ilgalaikio turto vertę Ūkio subjektas turi proporcingai paskirstyti verslo vienetams ir paslaugoms (produktams), naudojant ilgalaikio turto paskirstymo kriterijus;

16.4. Ūkio subjektui, vykdančiam ilgalaikio turto paskirstymą verslo vienetams ir paslaugoms (produktams), draudžiama reguliuojamųjų kainų paslaugoms (produktams) ir atitinkamiems verslo vienetams, į kurių sudėtį įeina reguliuojamųjų kainų paslaugos (produktai), priskirti:

16.4.1. plėtos darbų vertę iki ilgalaikio turto vienetų, kurių formavimui buvo atliekami plėtos darbai, eksploatacijos pradžios;

16.4.2. prestižo vertę;

16.4.3. investicinio turto vertę;

16.4.4. finansinio turto vertę;

16.4.5. tyrimų, studijų ir panašaus pobūdžio nematerialaus turto vertę;

16.4.6. eksploatuojamo išsinuomoto, panaudos ar panašiais pagrindais gauto ilgalaikio turto vertes;

16.4.7. ilgalaikio turto (ar jo dalies), sukurto įvykdžius investicijas, teisės aktų nustatyta tvarka nesuderinus su Taryba, vertę;

16.4.8. nebaigtos statybos vertę, Ūkio subjektui neatlygintinai (nemokamai) perduotų, nenaudojamų, likviduotų, nurašytų, laikinai nenaudojamų (užkonservuotų), esančių atsargose ilgalaikio turto vienetų vertę, išnuomoto (išskyrus Aprašo 15 punkte nurodytą atvejį), ar panaudos teisėmis perduoto turto vertę;

16.4.9. ilgalaikio turto vertės pokytį, susijusį su ilgalaikio turto perkainojimu;

16.4.10. ilgalaikio turto vienetų vertės dalį, sukurtą už Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas, taip pat už dotacijų, subsidijų, apyvartinių taršos leidimų teigiamo prekybos rezultato lėšas ir joms prilygintas lėšas;

16.4.11. nebenaudojamo ilgalaikio turto vieneto ar jo dalies likutinę vertę po įvykdytų investicijų, skirtų to ilgalaikio turto vieneto ar jo dalies atstatymui (rekonstrukcijai) ar modernizavimui, išskyrus atvejus, kai Taryba priima atskirą sprendimą dėl tokio ilgalaikio turto likutinės vertės pripažinimo ekonomiškai pagrįsta investicijų derinimo metu;

16.4.12. turto vertes, kurių Ūkio subjektas negali įtraukti į savo balansą pagal galiojančių teisės aktų nuostatas;

16.4.13. ilgalaikio turto, kuris nėra būtinas reguliuojamajai veiklai vykdyti, vertę;

16.5. atlikdamas kogeneracinės jėgainės ilgalaikio turto vertės atskyrimą, bendro atliekų deginimo įrenginio ir (ar) atliekų deginimo įrenginio valdytojas, laikydamasis Aprašo 8 punkte nurodytų principų ir Atliekų deginimo įkainio metodikos nuostatų, atskiria tiesiogiai galimą priskirti tokios kogeneracinės jėgainės ilgalaikį turtą ir jo vertę priskiria komunalinių atliekų deginimo verslo vienetui (Aprašo 11.1 papunktis);

16.6. tuo atveju, kai nėra nustatyta komunalinių atliekų deginimo vienos tonos įkainio viršutinė riba, atlikdamas kogeneracinės jėgainės turto (naujai pradėto eksploatuoti ar eksploatuojamo dar neįtraukto turto į komunalinių atliekų deginimo vienos tonos įkainio viršutinę ribą) vertės paskirstymą verslo vienetais ir paslaugoms (produktams), deginimo įrenginio ir (ar) atliekų deginimo įrenginio valdytojas vadovaujasi Atliekų deginimo įkainio metodika. Kogeneracinės jėgainės ilgalaikio turto vertės dalys, priskirtos verslo vienetais ir paslaugoms (produktams), negali būti didesnės, nei priskirtos verslo vienetais ir paslaugoms (produktams) investicijų derinimo metu.

17. Ilgalaikio turto, kuriuo didinamas Ūkio subjekto įstatinis kapitalas, nudėvimoji vertė skaičiuojama iš perduoto turto buhalterinės likutinės vertės perdavimo datai eliminuojant Aprašo 16.4 papunktyje nurodytoms ilgalaikio turto rūšims priskirtų ilgalaikio turto vienetų likutines vertes.

III SKYRIUS SĄNAUDŲ PASKIRSTYMO TAISYKLĖS

18. Ūkio subjektas veikloje patiriamas sąnaudas nustato vadovaudamasis buhalterinės apskaitos registrų įrašais, pagal kuriuos buvo sudarytas finansinių ataskaitų rinkinys, išskyrus ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas. Perkeldamas duomenis iš buhalterinės apskaitos registrų į reguliuojamosios veiklos apskaitos sistemą, Ūkio subjektas privalo:

18.1. užtikrinti, kad būtų perkelti visi bei teisingi duomenys;

18.2. sąnaudas suskirstyti į Aprašo 19–20 punktuose (taikytinas atitinkamam Ūkio subjektui) nurodytas sąnaudų grupes remiantis sąnaudų vienuarūšiškumu (sąnaudų homogeniškumu);

18.3. užtikrinti, kad reguliuojamosios veiklos apskaitos sistemoje būtų galimybė patikrinti sąnaudų perkėlimo išsamumą bei teisingumą.

19. Visos RATC patiriamos sąnaudos apskaičiuojamos vadovaujantis Metodikos 20–28 punktų nuostatomis bei suskirstomos į šias grupes:

19.1. atliekų perkrovimo stočių, įskaitant mišrių komunalinių atliekų pervežimą iš perkrovimo stočių į regioninį sąvartyną, eksploatavimo sąnaudos;

19.2. atliekų apdorojimo ir šalinimo regioniniame sąvartyne sąnaudos;

19.3. atliekų apdorojimo mechaninio biologinio apdorojimo (toliau – MBA) įrenginiuose ar mechaninio apdorojimo (toliau – MA) įrenginiuose sąnaudos;

19.4. komunalinių atliekų deginimo sąnaudos;

19.5. DGASA eksploatavimo sąnaudos;

19.6. ŽAKA eksploatavimo sąnaudos;

19.7. netinkamų eksploatuoti uždarytų sąvartynų priežiūros po uždarymo sąnaudos;

19.8. RATC administracinės sąnaudos;

19.9. komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo sąnaudos;

19.10. komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo sąnaudos;

19.11. komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo sąnaudos;

19.12. apdorotų deginimo liekanų priėmimo ir tvarkymo sąnaudos;

19.13. kitų nereguliuojamųjų veiklų sąnaudos (įskaitant nepaskirstomasias sąnaudas).

20. Visos bendro atliekų deginimo įrenginio ir (ar) atliekų deginimo įrenginio valdytojo patiriamos sąnaudos turi būti suskirstytos į šias grupes:

- 20.1. elektros energijos technologinėms reikmėms įsigijimo sąnaudos;
- 20.2. vandens technologinėms reikmėms įsigijimo ir nuotekų tvarkymo sąnaudos;
- 20.3. apyvartinių taršos leidimų įsigijimo sąnaudos;
- 20.4. kitos kintamosios sąnaudos;
- 20.5. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos;
- 20.6. einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos;
- 20.7. darbo užmokesčio sąnaudos;
- 20.8. priesu darbo santykiais susijusių privalomųjų mokesčių įmokų sąnaudos;
- 20.9. mokesčių sąnaudos;
- 20.10. finansinės sąnaudos;
- 20.11. administracinės sąnaudos;
- 20.12. rinkodaros ir pardavimų sąnaudos;
- 20.13. kitos pastoviosios sąnaudos.

21. Sąnaudos, kurių apimtis per ataskaitinį laikotarpį tiesiogiai priklauso nuo suteiktų paslaugų (produktų) kiekio per tą laikotarpį, laikomos kintamomis sąnaudomis. Sąnaudos, kurių apimtis per ataskaitinį laikotarpį nepriklauso nuo suteiktų paslaugų (produktų) kiekio per tą laikotarpį, laikomos pastoviomis sąnaudomis.

22. Skaičiuodamas reguliuojamųjų veiklų paslaugoms (produktams) priskirto ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas Ūkio subjektas turi vadovautis Aprašo 16, 32 punktais ir šiais principais:

22.1. Ūkio subjektas privalo taikyti Tarybos nustatytą ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpį (Aprašo 1 priedas) ir tiesiogiai proporcingą nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo metodą, išskyrus Aprašo 22.3–22.5 papunkčiuose numatytus atvejus;

22.2. paruošus ilgalaikį turtą naudoti (pradėjus eksploatuoti), jo nusidėvėjimas turi būti pradamas skaičiuoti nuo kito mėnesio 1 dienos;

22.3. jei Aprašo 1 priede ilgalaikio turto vienetams nėra nustatyto ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpio ir Tarybos atskiru nutarimu suderintų Ūkio subjekto ilgalaikio turto grupių nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpių, tai Ūkio subjektas turi pasirinkti ir taikyti ekonomiškai pagrįstą ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpį Verslo apskaitos bei Tarptautiniuose apskaitos standartuose nustatyta tvarka;

22.4. kai ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimas ar remontas pailgina turto naudingo tarnavimo laiką ir (ar) pagerina jo naudingąsias savybes ir šių darbų verte didinama ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina ir (ar) patikslinamas turto naudingo tarnavimo laikas, ilgalaikio turto vertė ir (ar) ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laikas bei nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpis koreguojamas Verslo apskaitos arba Tarptautiniuose apskaitos standartuose nustatyta tvarka;

22.5. kai Ūkio subjekto įstatinis kapitalas didinamas turtiniu įnašu, Ūkio subjektas, skaičiuodamas šio ilgalaikio turto vienetų nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas, gali taikyti kitokį, nei Aprašo 1 priede nustatytą ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpį. Taryba turi teisę nustatyti kitą, nei Ūkio subjekto numatomą taikyti ilgalaikio turto vieneto nusidėvėjimo laikotarpį, atsižvelgdama į objektyvias priežastis, tokias kaip ilgalaikio turto nepriklausomo eksperto vertinimo išvados, teismų sprendimai ar norminių teisės aktų reikalavimai. Tarybai nustačius kitą ilgalaikio turto vieneto nusidėvėjimo laikotarpį, Ūkio subjektas, skaičiuodamas nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas, privalo taikyti Tarybos nustatytą ilgalaikio turto vieneto nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpį. Ūkio subjektui nepateikus informacijos ar dokumentų, kuriais remiantis Ūkio subjektas planuoja taikyti kitokį negu Aprašo 1 priede nustatytą nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpį, taikomas Aprašo 1 priede nustatytas nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpis;

22.6. iki pirmosios reguliuojamosios kainos nustatymo momento Ūkio subjektų veikloje naudotiems ir toliau naudojamiems ilgalaikio turto vienetams yra taikomi sutrumpinti ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpiai, t. y. Aprašo 1 priede nustatytas ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpis yra trumpinamas atitinkamo ilgalaikio turto vieneto faktiniu naudojimo veikloje laikotarpiu. Ilgalaikio turto vieneto likutinė vertė turi būti nudėvima per patikslintą turto naudingo tarnavimo laiką, patikslintą nusidėvėjimo sąnaudų sumą pradedant skaičiuoti nuo kito mėnesio 1 dienos po pirmosios reguliuojamosios kainos nustatymo momento.

23. Ūkio subjektas, skaičiuodamas teikiamų paslaugų sąnaudas pagal Aprašą, privalo laikydamasis priežastingumo principo ataskaitinio laikotarpio sąnaudas paskirstyti Ūkio subjekto verslo vienetams ir paslaugoms (produktams). Jeigu tiesioginis paskirstymas nėra galimas, ataskaitinio laikotarpio sąnaudų paskirstymui turi būti taikomi atitinkami sąnaudų paskirstymo kriterijai. Nustatydamas sąnaudų paskirstymo kriterijus Ūkio subjektas turi naudoti objektyvią veiklos ir (arba) finansinę informaciją bei laikytis Aprašo 8 punkte nustatytų principų.

24. Vadovaudamasis Aprašo 8 punkte nurodytais principais, Ūkio subjektas visas patiriamas paslaugų sąnaudas privalo priskirti vienai iš šių kategorijų:

24.1. tiesioginių sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, kurių atsiradimą (susiformavimą) ir apimtį lėmė konkrečios paslaugos ir jų apimtis ataskaitiniu laikotarpiu;

24.2. netiesioginių sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, kurių atsiradimą (susiformavimą) lėmė keleto paslaugų grupė, vidinis procesas ar jų grupė, ir kurių ryšys su konkrečiomis paslaugomis yra netiesioginis;

24.3. bendrųjų sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, skirtos Ūkio subjekto bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), kurios su konkrečiomis paslaugomis neturi nei tiesioginio, nei netiesioginio ryšio, tačiau kurių atsiradimą (susiformavimą) lėmė poreikis užtikrinti Ūkio subjekto bendros organizacinės veiklos nepertraukiamumą, saugumą, stabilumą;

24.4. nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, nurodytos Aprašo 32 punkte.

25. Tiesioginių sąnaudų kategorijai priskirtas sąnaudas Ūkio subjektas turi priskirti toms paslaugoms (produktams), kurios tiesiogiai nulėmė tų sąnaudų atsiradimą (susiformavimą).

26. Netiesiogines sąnaudas Ūkio subjektas turi paskirstyti konkrečioms paslaugoms (produktams). Tokių sąnaudų paskirstymą Ūkio subjektas turi atlikti naudodamas sąnaudų paskirstymo kriterijus, objektyviausiai atspindinčius priežastinį sąnaudų formavimosi ryšį tarp sąnaudų grupės, kuriai sąnaudos skirstomos, ir paslaugos (produkto), kuriam sąnaudos yra priskiriamos.

27. RATIC netiesioginių sąnaudų kategorijai priskirtas sąnaudas turi paskirstyti pagal šias formules:

27.1. atliekų perkrovimo stočių, įskaitant mišrių komunalinių atliekų pervežimą iš perkrovimo stočių į regioninį sąvartyną, eksploatavimo sąnaudos paskirstomos proporcingai atliekų kiekiui, kuris perkrautas perkrovimo stotyse, teikiant atitinkamą paslaugą:

$$SPS_i = AKPS_i / AKPS \times SPS \quad (1)$$

kur:

i – Aprašo 10 punkte nurodytų verslo vienetų indeksas;

SPS_i – atliekų perkrovimo stočių sąnaudos, priskirtos atitinkamai paslaugai, Eur;

$AKPS_i$ – atliekų kiekis, kuris perkrautas perkrovimo stotyse teikiant atitinkamą paslaugą, t;

$AKPS$ – visos perkrovimo stotyse perkrautas atliekų kiekis, t;

SPS – visos atliekų perkrovimo stočių eksploatavimo sąnaudos, Eur;

27.2. atliekų apdorojimo ir šalinimo regioniniame sąvartyne sąnaudos paskirstomos proporcingai atliekų kiekiui, kuris apdorotas regioniniame sąvartyne, teikiant atitinkamą paslaugą:

$$SKAAŠ_i = AKKAAŠ_i / AKKAAŠ \times SKAAŠ \quad (2)$$

kur:

$S_{KAA\dot{S}_i}$ – atliekų apdorojimo ir šalinimo regioniniame sąvartyne sąnaudos, priskirtos atitinkamai paslaugai, Eur;

$AK_{KAA\dot{S}_i}$ – atliekų kiekis, apdorotas regioniniame sąvartyne teikiant atitinkamą paslaugą, t;

$AK_{KAA\dot{S}}$ – visos regioniniame sąvartyne apdorotas atliekų kiekis, t;

$S_{KAA\dot{S}}$ – visos atliekų apdorojimo ir šalinimo regioniniame sąvartyne sąnaudos, Eur.

27.3. atliekų apdorojimo MBA ar MA įrenginiuose sąnaudos paskirstomos proporcingai atliekų kiekiui, kuris apdorotas MBA ar MA įrenginiuose, teikiant atitinkamą paslaugą:

$$S_{MBA_i} = AK_{MBA_i} / AK_{MBA} \times S_{MBA} \quad (3)$$

kur:

S_{MBA_i} – atliekų apdorojimo MBA ar MA įrenginiuose sąnaudos, priskirtos atitinkamai paslaugai, Eur;

AK_{MBA_i} – atliekų kiekis, kuris apdorotas MBA ar MA įrenginiuose teikiant atitinkamą paslaugą, t;

AK_{MBA} – visos MBA ar MA įrenginiuose apdorotas atliekų kiekis, t;

S_{MBA} – visos atliekų apdorojimo MBA ar MA įrenginiuose sąnaudos, Eur.

27.4. komunalinių atliekų deginimo sąnaudos, paskirstomos proporcingai atitinkamai paslaugai priskirtam sudegintų atliekų kiekiui:

$$S_{AD_i} = AK_{AD_i} / AK_{AD} \times S_{AD} \quad (4)$$

kur:

S_{AD_i} – atliekų deginimo sąnaudos, priskirtos atitinkamai paslaugai, Eur;

AK_{AD_i} – sudegintas atliekų kiekis, priskirtas atitinkamai paslaugai, t;

AK_{AD} – visos sudegintų atliekų kiekis, t;

S_{AD} – visos atliekų deginimo sąnaudos, Eur.

27.5. DGASA eksploatavimo sąnaudos paskirstomos proporcingai atliekų kiekiui, kuris sutvarkytas DGASA, teikiant atitinkamą paslaugą:

$$S_{DGASA_i} = AK_{DGASA_i} / AK_{DGASA} \times S_{DGASA} \quad (5)$$

kur:

S_{DGASA_i} – DGASA eksploatavimo sąnaudos, priskirtos atitinkamai paslaugai, Eur;

AK_{DGASA_i} – atliekų kiekis, kuris sutvarkytas DGASA teikiant atitinkamą paslaugą, t;

AK_{DGASA} – visos DGASA sutvarkytas atliekų kiekis, t;

S_{DGASA} – visos DGASA eksploatavimo sąnaudos, Eur.

27.6. ŽAKA eksploatavimo sąnaudos paskirstomos proporcingai atliekų kiekiui, kuris sutvarkytas ŽAKA, teikiant atitinkamą paslaugą:

$$S_{\dot{Z}AKA_i} = AK_{\dot{Z}AKA_i} / AK_{\dot{Z}AKA} \times S_{\dot{Z}AKA} \quad (6)$$

kur:

$S_{\dot{Z}AKA_i}$ – ŽAKA eksploatavimo sąnaudos, priskirtos atitinkamai paslaugai, Eur;

$AK_{\dot{Z}AKA_i}$ – atliekų kiekis, kuris sutvarkytas ŽAKA, teikiant atitinkamą paslaugą, t;

$AK_{\dot{Z}AKA}$ – visos ŽAKA sutvarkytas atliekų kiekis, t;

$S_{\dot{Z}AKA}$ – visos ŽAKA eksploatavimo sąnaudos, Eur.

27.7. netinkamų eksploatuoti uždarytų sąvartynų priežiūros po uždarymo sąnaudos, paskirstomos proporcingai atliekų kiekiui, kuris pašalintas regioniniame sąvartyne, teikiant atitinkamą paslaugą:

$$S_{USP_i} = AK_{USP_i} / AK_{USP} \times S_{USP} \quad (7)$$

kur:

S_{USP_i} – netinkamų eksploatuoti uždarytų sąvartynų priežiūros po uždarymo sąnaudos, priskirtos atitinkamai paslaugai, Eur;

AK_{USP_i} – atliekų kiekis, kuris apdorotas regioniniame sąvartyne teikiant atitinkamą paslaugą, t;

AK_{USP} – visos regioniniame sąvartyne apdorotas atliekų kiekis, t;

S_{USP} – visos netinkamų eksploatuoti uždarytų sąvartynų priežiūros po uždarymo sąnaudos, Eur.

28. Bendrosios sąnaudos, kurioms Ūkio subjektas vadovaudamasis priežastingumo principu turi priskirti kaip galima mažiau sąnaudų, paskirstomos paslaugoms proporcingai atitinkamam verslo vienetui ir konkrečiai paslaugai (produktui) priskirtai pastoviųjų tiesioginių ir netiesioginių sąnaudų sumos daliai.

29. RATC bendrosioms sąnaudoms priskiriamos RATC administracinės sąnaudos, kurios paskirstomos pagal formulę:

$$S_{ADM_i} = (PTS_i + PNS_i) / (PTS + PNS) \times S_{ADM} \quad (8)$$

kur:

S_{ADM_i} – RATC administracinės sąnaudos, priskirtos atitinkamai paslaugai, Eur;

PTS_i – pastovios tiesioginės sąnaudos, priskirtos atitinkamai paslaugai, Eur;

PNS_i – pastovios netiesioginės sąnaudos, priskirtos atitinkamai paslaugai, Eur;

PTS – visos pastovios tiesioginės sąnaudos, Eur;

PNS – visos pastovios netiesioginės sąnaudos, Eur;

S_{ADM} – visos RATC administracinės sąnaudos, Eur.

30. Nepaskirstomąsias sąnaudas, nurodytas Aprašo 32 punkte, Ūkio subjektas turi įtraukti į reguliuojamosios veiklos apskaitos sistemą, tačiau tokias sąnaudas perkeldamas iš buhalterinės apskaitos registrų į reguliuojamosios veiklos apskaitos sistemą, Ūkio subjektas turi iš karto priskirti nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijai.

31. Bendro atliekų deginimo įrenginio ir (ar) atliekų deginimo įrenginio valdytojo patiriamos sąnaudos, priskirtinos komunalinių atliekų deginimo veiklos verslo vienetui, apskaičiuojamos vadovaujantis Atliekų deginimo įkainio metodikos 26–30 ir 33–40 punktų nuostatomis.

32. Ūkio subjektui, vykdančiam sąnaudų paskirstymą, draudžiama reguliuojamų kainų paslaugoms ir atitinkamiems verslo vienetams priskirti šias nepaskirstomąsias sąnaudas:

32.1. beviltiškas skolas;

32.2. baudas ir delspinigius;

32.3. paramos, labdaros sąnaudas;

32.4. tantjemų išmokų, atlygio valdybos ir tarybos nariams bei su šiuo atlygiu susijusių mokesčių, išskyrus viešo intereso įmonių valdybos arba tarybos narių atlygio bei su šiuo atlygiu susijusių mokesčių, pelno mokesčio, mokesčių nuo dividendų sąnaudas;

32.5. narystės, stojamųjų įmokų sąnaudas, išskyrus sąnaudas dėl teisės aktuose numatyto privalomo dalyvavimo, tiesiogiai susijusio su reguliuojamąja veikla;

32.6. patirtas palūkanų ir kitas finansinės-investicinės veiklos sąnaudas;

32.7. reprezentacines sąnaudas, sudarančias daugiau kaip 0,1 proc. reguliuojamosios veiklos sąnaudų grupių, nurodytų Aprašo 20.6–20.13 papunkčiuose (taikoma bendro atliekų deginimo

įrenginio ir (ar) atliekų deginimo įrenginio valdytojams), 1 proc. reguliuojamosios veiklos administracinių sąnaudų (taikoma RATC);

32.8. tyrimų, studijų ir panašaus pobūdžio sąnaudas, sudarančias daugiau kaip 0,1 proc. reguliuojamosios veiklos sąnaudų grupių, nurodytų Aprašo 20.6–20.13 papunkčiuose (taikoma bendro atliekų deginimo įrenginio ir (ar) atliekų deginimo įrenginio valdytojams), 1 proc. reguliuojamosios veiklos administracinių sąnaudų (taikoma RATC);

32.9. reklamos, rinkodaros ir su įmonės įvaizdžio kūrimo tikslais susijusias sąnaudas, išskyrus vadovaujantis teisės aktais privalomas informavimo veiklos sąnaudas bei Ūkio subjekto tinklalapio palaikymą;

32.10. atidėjinių (RATC atveju – išskyrus atidėjinius sąvartynų uždarymui) sąnaudas;

32.11. sąnaudas įvairioms kultūros, sveikatinimo ir sporto paslaugoms, pašalpas gimus vaikui, mokymosi ir papildomų atostogų sąnaudas, pašalpas mirties atveju, pašalpas už nepilnamečius ir neįgalius šeimos narius, paramą profsajungoms bei kitas išmokas darbuotojams, viršijančias Lietuvos Respublikos darbo kodekse (toliau – Darbo kodeksas) numatytas privalomas išmokas (kai darbo sutartis nutraukiama šalių susitarimu, sąnaudas, viršijančias darbo sutarties nutraukimo darbdavio iniciatyva be darbuotojo kaltės atveju Darbo kodekse numatytas privalomas išmokas);

32.12. komandiruočių, personalo mokymo sąnaudas (išskyrus tas, kurios yra būtinos reguliuojamajai veiklai vykdyti);

32.13. mokymų dalyvių ir svečių maitinimo, salių nuomos, konkursų, parodų, įvairių renginių, nesusijusių su reguliuojamosios veiklos vykdymu, organizavimo, dovanų pirkimo, žalos atlyginimo, išskyrus dėl gamtos stichijų ar *force majeure* aplinkybių, vartotojų patirtų nuostolių atlyginimo, sporto salių ir kaimo turizmo teikiamų paslaugų bei kitų panašaus pobūdžio paslaugų, susijusių su rekreacija, išsigijimo sąnaudas ir kitas panašaus pobūdžio sąnaudas;

32.14. sąnaudas, patirtas dėl Ūkio subjekto neteisėtų veiksmų ar neveikimo (pavyzdžiui, kompensacijos dėl nelaimingų atsitikimų darbe, kompensacijos už darbuotojo patirtą žalą (nuostolius) dėl profesinės ligos, sužalojimo, kompensacijos, kai pažeidžiami darbuotojo turtiniai interesai dėl neteisėto darbo sutarties sąlygų pakeitimo, nušalinimo nuo darbo ar atleidimo iš darbo ir kiti Ūkio subjekto neteisėti veiksmai ar neveikimas);

32.15. darbuotojų gyvybės draudimo sąnaudas ir papildomo draudimo sąnaudas, kai draudžiamieji įvykiai kyla iš neteisėtų Ūkio subjekto veiksmų, t. y. kai draudžiamasis įvykis atsiranda dėl Ūkio subjekto padarytų teisės aktų pažeidimų arba pareigų pažeidimų, aplaidumo, klaidų, netikslumų, neteisėtų veiksmų, neveikimo, kuriuos atliko apdrausti darbuotojai ar Ūkio subjektas (pvz., vadovų civilinės atsakomybės draudimas, darbdavio draudimas nuo nelaimingų atsitikimų darbe ir pan.), išskyrus darbuotojų, dirbančių pavojingus darbus ir (ar) su potencialiai pavojingais įrenginiais, draudimo nuo nelaimingų atsitikimų darbe sąnaudas;

32.16. turto nuomos ar panašaus pobūdžio sąnaudas, nesusijusias su reguliuojamų kainų paslaugų (produktų) teikimu, t. y. sąnaudas, kurios nebūtų susidariusios, jeigu reguliuojamąją veiklą vykdytų turto savininkas;

32.17. likviduoto, nurašyto, esančio atsargose, nenaudojamo (užkonservuoto) ilgalaikio turto nusidėvėjimo bei palaikymo sąnaudas (išskyrus nenaudojamo (užkonservuoto) turto palaikymo sąnaudas, jei Ūkio subjektas pateikia ekonominį ar teisinį pagrindimą dėl turto užkonservavimo pagrįstumo) bei išnuomoto (išskyrus Aprašo 15 punkte nurodytą atvejį) ar panaudos teisėmis perduoto kitam ūkio subjektui ilgalaikio turto sąnaudas ir išsinuomoto, Ūkio subjektui neatlygintinai (nemokamai) perduoto, panaudos teisėmis naudojamo turto nusidėvėjimo sąnaudas;

32.18. nebaigtos statybos ilgalaikio turto sąnaudas;

32.19. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalį, priskaičiuojamą nuo ilgalaikio turto vienetų vertės, sukurtos už Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas, taip pat sukurtos už dotacijų, subsidijų, apyvartinių taršos leidimų teigiamo prekybos rezultato lėšas ir joms prilygstančias lėšas;

32.20. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalį, priskaičiuojamą nuo ilgalaikio turto vienetų vertės pokyčio, susijusio su perkainojimo veikla;

32.21. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas nuo ilgalaikio turto ar jo dalies vertės, sukurtos

įvykdžius investicijas, teisės aktų nustatyta tvarka nesuderintus su Taryba;

32.22. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas nuo prestižo, investicinio turto, finansinio turto, kito ilgalaikio turto, kuris nėra būtinas reguliuojamajai veiklai vykdyti;

32.23. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalį, priskaičiuojamą nuo nebenaudojamo ilgalaikio turto vieneto ar jo dalies likutinės vertės po įgyvendintų investicijų, skirtų to ilgalaikio turto vieneto ar jo dalies atstatymui (rekonstrukcijai) ar modernizavimui, išskyrus atvejus, kai Taryba priima atskirą sprendimą dėl tokio ilgalaikio turto likutinės vertės pripažinimo ekonomiškai pagrįsta investicijų derinimo metu;

32.24. nurašyto į sąnaudas ilgalaikio turto vertę;

32.25. audito išlaidas Aprašo 44 punkte nurodytais atvejais.

IV SKYRIUS SU APSKAITOS ATSKYRIMU IR SĄNAUDŲ PASKIRSTYMU SUSIJUSIŲ REIKALAVIMŲ SĄVADAS

33. Ūkio subjektas turi suformuoti ir naudoti tokią reguliuojamosios veiklos apskaitos sistemą, kurios teikiama informacija leistų įsitikinti apskaitos atskyrimo taisyklių, nurodytų šios Aprašo II skyriuje, ir sąnaudų paskirstymo taisyklių, nurodytų šios Aprašo III skyriuje, vykdymu, o taip pat leistų suformuoti išsamią ir pagrįstą kasmetinę reguliuojamosios veiklos ataskaitą.

34. Reguluojamosios veiklos ataskaitoje teikiama informacija turi atitikti šiuos kriterijus:

34.1. tinkamumo – ataskaitose pateikiami duomenys ir informacija turi būti naudingi ir pakankami informacijos gavėjui vertinant Ūkio subjekto vykdomoje veikloje gautų pajamų, patirtų sąnaudų bei naudojamo ilgalaikio turto paskirstymą verslo vienetams ir paslaugoms (produktams);

34.2. patikimumo – ataskaitose pateikiami duomenys ir informacija turi tiksliai atspindėti Ūkio subjekto finansinę būklę, jose neturi būti reikšmingų klaidų ir nukrypimų;

34.3. palyginamumo – ataskaitose pateikiami duomenys ir informacija turi sudaryti galimybę nustatyti Ūkio subjekto skirtingų laikotarpių reguliuojamosios veiklos ataskaitų duomenis;

34.4. reikšmingumo – ataskaitose turi būti pateikiami visi reikšmingi duomenys ir informacija. Duomenys ir informacija laikoma reikšmingais, jei jų (jos) nepateikimas ar klaidingas pateikimas gali turėti įtakos priimamiems sprendimams ar vertinimams, daromiems remiantis reguliuojamosios veiklos ataskaitomis.

35. Pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui Ūkio subjektas privalo parengti reguliuojamosios veiklos ataskaitą, kurią sudaro:

35.1. naudojamos reguliuojamosios veiklos apskaitos sistemos aprašas (toliau – Sistemos aprašas), detalizuojantis Ūkio subjekto naudojamus principus, metodus ir tvarkas atliekant apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą. Sistemos apraše Ūkio subjektas turi nurodyti, koks laikotarpis yra laikomas Ūkio subjekto finansiniais metais. Sistemos aprašą taip pat turi sudaryti šie jo priedai:

35.1.1. detalus kiekvieno verslo vieneto paslaugų (produktų) sąrašas ir paslaugos (produkto) aprašymas;

35.1.2. Ūkio subjekto parengtas ir veikloje naudojamas detalus, veiklos poreikiams pritaikytas pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto sąskaitų planas, leidžiantis Ūkio subjektui įgyvendinti Aprašo reikalavimus apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo atžvilgiu;

35.1.3. pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto paskirstymo kriterijų sąrašas, parengtas vadovaujantis Metodika ar Atliekų deginimo įkainio metodika, kuriame nurodyta kiekvieno Ūkio subjekto pasirinkto paskirstymo kriterijaus ekonominis pagrindimas (įskaitant tikslią informaciją apie tai, kokią dalį pajamų priskiria reguliuojamosios veiklos paslaugoms);

35.1.4. ilgalaikio turto vienetų ir (arba) jų grupių nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpių sąrašas (RATC atveju sudarytas pagal Aprašo 1 priedą) ir ūkio subjekto taikomi ilgalaikio materialiojo turto rekonstravimo ir remonto darbų kapitalizavimo kriterijai;

35.1.5. kita informacija, pagrindžianti Ūkio subjekto suformuotos reguliuojamosios veiklos apskaitos sistemos atitikimą Aprašo reikalavimams;

35.2. Ūkio subjekto vadovo raštiškas patvirtinimas, kad Ūkio subjekto ataskaitiniu laikotarpiu naudota reguliuojamosios veiklos apskaitos sistema bei metinėse reguliuojamosios veiklos ataskaitose pateikta informacija atitinka šiame Apraše nustatytą apskaitos atskyrimo taisyklių ir sąnaudų paskirstymo taisyklių reikalavimus ir atspindi tikrovę;

35.3. Ūkio subjekto metinių finansinių ataskaitų rinkinys, sudarytas pagal Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymą, ir jam atlikto audito išvada. Jei ūkio subjektą sudaro keli juridiniai asmenys – turi būti pateikta kiekvieno Ūkio subjektą sudarančio juridinio asmens metinė finansinė atskaitomybė bei konsoliduota metinė finansinė atskaitomybė pagal Lietuvos Respublikos konsoliduotos finansinės atskaitomybės įstatymą;

35.4. RATC ataskaitinio laikotarpio ilgalaikio turto vertės ir nusidėvėjimo (amortizacijos) paskirstymo verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) ataskaita (parengta pagal Aprašo 2 priede pateiktą formą laikantis Aprašo 1 priede nustatytą ilgalaikio turto grupėms taikomų nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpių);

35.5. RATC ataskaitinio laikotarpio pelno (nuostolio) ataskaita (parengta pagal Aprašo 3 priede pateiktą formą);

35.6. RATC ataskaitinio laikotarpio patirtų tiesioginių sąnaudų paskirstymo ataskaita (parengta pagal Aprašo 4 priede pateiktą formą);

35.7. RATC ataskaitinio laikotarpio patirtų netiesioginių sąnaudų paskirstymo ataskaita (parengta pagal Aprašo 5 priede pateiktą formą);

35.8. RATC ataskaitinio laikotarpio patirtų bendrųjų sąnaudų paskirstymo ataskaita (parengta pagal Aprašo 6 priede pateiktą formą);

35.9. RATC ataskaitinio laikotarpio gautų pajamų paskirstymo ataskaita (parengta pagal Aprašo 7 priede pateiktą formą);

35.10. RATC ataskaitinio laikotarpio priimtų, sutvarkytų atliekų kiekių ataskaita (parengta pagal Aprašo 8 priede pateiktą formą);

35.11. RATC ataskaitinio laikotarpio technologinių ir realizacijos rodiklių ataskaita (parengta pagal Aprašo 9 priede pateiktą formą);

35.12. bendro atliekų deginimo įrenginio ir (ar) atliekų deginimo įrenginio valdytojo ataskaitinio laikotarpio ataskaita, teikiama pagal Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2018 m. gruodžio 31. d. nutarimu Nr. O3E-470 patvirtinto Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo 1, 2, 5, 6, 8, 9, 10, 11 ir 12 priedus nurodant ir pateikiant duomenis kitam reguliuojamosios veiklos verslo vienetui, kuris šio Aprašo atžvilgiu atitinka komunalinių atliekų deginimo verslo vienetą;

35.13. visa informacija apie ataskaitiniu laikotarpiu įneštą turtinį įnašą, kuriuo didinamas Ūkio subjekto įstatinis kapitalas (sprendimo perduoti turtą kopija, turto vertinimo akto kopija, informacija apie turto būklę, likutinė vertė, likutinės vertės dalis, sukurta už Europos Sąjungos struktūrinių fondų, dotacijų lėšas ir Aprašo 16.4 papunktyje nurodytoms ilgalaikio turto rūšims priskirtų ilgalaikio turto vienetų likutinė vertė ir kitus su turtinių įnašų susijusius duomenis), bei Ūkio subjekto motyvuotu sprendimu nustatytus (numatomus taikyti) ilgalaikio turto vienetams nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpius;

35.14. Ūkio subjekto nuožiūra kiti dokumentai ir informacija, padėsiantys Tarybai įsitikinti, kad Ūkio subjektas ataskaitiniu laikotarpiu tinkamai vykdė Aprašo nustatytas apskaitos atskyrimo taisykles ir sąnaudų paskirstymo taisykles.

36. Tarybai raštu pareikalavus, Ūkio subjektas per ne ilgesnį kaip 10 darbo dienų terminą privalo detalizuoti Tarybai pateiktus duomenis ir (arba) suteikti papildomos informacijos. Ūkio subjektas privalo užtikrinti, kad Tarybai teikiama informacija būtų tiksli, teisinga, pagrįsta, palyginama ir išsami.

37. Ūkio subjektai, veiklą pradėję po Aprašo įsigaliojimo dienos, Tarybai privalo pateikti Sistemos aprašą per 6 mėnesius nuo veiklos vykdymo pradžios. Punktas taikomas tuo atveju, jei 6 mėnesių terminas nuo veiklos vykdymo pradžios sueina greičiau, nei įsipareigojimo teikti kasmetinę reguliuojamosios veiklos ataskaitą vadovaujantis Aprašo 39 punktu vykdymo terminas.

38. Ūkio subjekto veikloje naudojamas Sistemos aprašas turi būti viešas ir skelbiamas Ūkio subjekto tinklalapyje. Apie bet kokius ataskaitiniu laikotarpiu atliktus Sistemos aprašo pakeitimus Ūkio subjektas privalo pranešti Tarybai kartu su kasmetine reguliuojamosios veiklos ataskaita. Taryba turi teisę reikalauti, kad Ūkio subjekto parengtas Sistemos aprašas būtų patikslintas atsižvelgiant į Tarybos išdėstytas pastabas dėl neatitikimo Aprašo reikalavimams.

39. Kasmetinė reguliuojamosios veiklos ataskaita kartu su šios ataskaitos audito (atitikties Aprašu patvirtintiems reguliuojamosios veiklos apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimams) išvada Tarybai turi būti pateikta per 4 mėnesius nuo Ūkio subjekto ataskaitinio laikotarpio pabaigos.

40. Taryba turi teisę pareikalauti atlikti Ūkio subjekto reguliuojamosios veiklos apskaitos sistemos patikrą dėl jos atitikties reguliuojamąją veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų. Šios patikros įvykdymo terminas turi būti ne ilgesnis kaip 6 mėnesiai, per kurį Ūkio subjektas taip pat privalo gauti audito išvadą.

41. Aprašo 35.3 papunktyje, 39, 40 punktuose minimą auditą gali atlikti auditorius, audito įmonė, turintys teisę atlikti finansinių ataskaitų auditą Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo nustatyta tvarka.

42. Aprašo 39, 40 punktuose minimas auditas atliekamas vadovaujantis Tarybos patvirtinta technine užduotimi.

43. Audito išvadose nurodytos kasmetinių reguliuojamosios veiklos ataskaitų ar naudojamos reguliuojamosios veiklos apskaitos sistemos klaidos ir (ar) neatitikimai teisės aktų reikalavimams privalo būti ištaisyti ir Tarybai pateikti patikslinti dokumentai ar įrodymai, liudijantys apie naudojamos reguliuojamosios veiklos apskaitos sistemos pokyčius. Tuo atveju, jei po atlikto audito paaiškėja, kad atliekamam patikrinimui buvo pateikti netikslūs duomenys, Ūkio subjektas privalo nedelsiant raštu informuoti Tarybą, nurodant kokius duomenys ir dėl kokių priežasčių turi būti pakoreguoti, pateikti auditoriaus įvertinimą, ar netikslūs duomenys yra reikšmingi atliktam auditui bei ar būtinas pakartotinis auditas, ir per 10 darbo dienų (po pakartotinio audito, jei jis auditoriaus įvertinu yra būtinas) Tarybai pateikti patikslintus dokumentus. Auditoriaus įvertinimo ir pakartotinio audito nereikia, jeigu duomenys koreguojami / atliekami reguliuojamosios veiklos apskaitos sistemos pokyčiai gavus Tarybos pastabas.

44. Aprašo 43 punkte nurodyto pakartotinio audito išlaidos negali būti pripažįstamos pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis. Audito išlaidos taip pat negali būti pripažįstamos pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis tuo atveju, jei Įstatymo nustatyta tvarka Taryba gauna patvirtinimą, kad atlikdamas Aprašo 39, 40 punktuose minimą auditą auditorius nesilaikė patikrai techninėje užduotyje nurodytų privalomų taikyti profesinių standartų.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

45. Taryba turi teisę iš Ūkio subjekto per Tarybos nustatytą protingą terminą, ne trumpesnę kaip 5 darbo dienas, gauti visą informaciją ir dokumentus, būtinus Įstatyme numatytiems Tarybos funkcijoms vykdyti.

46. Dokumentai Tarybai teikiami elektronine forma per Tarybos Duomenų surinkimo ir analizės informacinę sistemą.

47. Ūkio subjektai, pažeidę Aprašo reikalavimus, taip pat už informacijos, nurodytos Apraše, nepateikimą ar žinomai klaidingos informacijos pateikimą, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

48. Tarybos veiksmai ar neveikimas įgyvendinant Metodiką gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos nustatyta tvarka ir sąlygomis.
